

Jouni Ovaska kesk ym.

Talousarvioaloite uuden momentin ottamisesta pääluokkaan 31 ja määrärahan lisäämisestä valtionavustukseen valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (5 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitus esittää laajakaistarakentamisen valtiontuen rahoituksen leikkaamista kokonaan. Kyseisen asian avustusmomentti (31.20.50) on viimeksi ollut valtion talousarviossa vuonna 2023.

Keskustan valiokuntaryhmä pitää esitystä, jossa hallitus on toimimassa omaa hallitusohjelmaansa vastaan, käsittämättömänä. Hallitusohjelman mukaan julkisten palveluiden digitalisaatiota edistetään. Laajakaistatuen jatkoa luvataan arvioida selvityksen jälkeen. Tästä huolimatta hallitus haluaa lakkauttaa tuen ilman selvitystä. On selvää, että laajakaistayhteyksien rakentaminen ei ole mahdollista vain markkinaehtoisesti.

Tuki on tärkeä ja elinehto alueille, jonne toimivia laajakaistayhteyksiä ei kyetä rakentamaan markkinaehtoisesti. Asian yhteiskunnallista merkittävyyttä alleviivaa se, että tuki on lakisääteinen (Laki kiinteän laajakaistan rakentamisen tuesta), jota sovelletaan Liikenne- ja viestintäviraston myöntäessä laajakaistahankkeeseen tukea valtion talousarvioon otetusta määrärahasta.

Laajakaistatuen tavoitteena on ollut rakentaa nopean kiinteän laajakaistayhteyden saatavuus 130 000 kotitaloudelle tai toimipisteelle. Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan tässä on onnistuttu yli odotusten. Yhteensä on rahoitettu 182 hanketta, joiden kokonaiskustannukset vuosina 2011—2022 olivat 262,5 miljoonaa euroa. Tästä valtion osuus oli 59 miljoonaa ja kuntien 29 miljoonaa euroa. Pienelle siemenrahalle on saatu vaikuttavuutta.

Keskustan valiokuntaryhmä muistuttaa myös, että tällä hetkellä 3G-verkkoa ajetaan alas uuden rakenteilla olevan 5G-verkon vaatimien taajuuksien tieltä. Tämän myötä ihmisten päätelaitteet lakkaavat toimimasta ilman, että hallitus osoittaisi minkäänlaista kiinnostusta paitsi edistää toimivien laajakaistayhteyksien ulottamista yhä useamman saataville, niin myös turvata laajakaistayhteydet heille, joiden päätelaitteet lakkaavat toimimasta 3G-verkon lakkauttamisen myötä. Näin ollen tuen jatkuminen on olennaista myös ihmisten yhdenvertaisuuden kannalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa talousarvioon uuden momentin pääluokkaan 31 ja lisää momentille 5 000 000 euroa valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen.

Talousarvioaloite TAA 167/2024 vp

Helsingissä 4.10.2024

Jouni Ovaska kesk
Pekka Aittakumpu kesk